

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

R.J. Louwman

BEL/REE

Telefoonnummer +31235143392

louwmanr@noord-holland.nl

1 | 8

Betreft: Afronding Economisch Herstel- en Duurzaamheidsfonds en afdoen motie M187-2022

Verzenddatum

24 JAN. 2024

Geachte leden,

Kenmerk

1494135/2143136

Met de instelling van het Economisch Herstel- en Duurzaamheidsfonds (EHDF) heeft u in 2020 actie ondernomen op de negatieve effecten van de Coronapandemie. De financiële reserve die toen is ingesteld had een tijdelijk karakter en 2023 is het laatste jaar van die reserve. In de Statencommissie Bestuur van 16 oktober jl. heeft u motie M42-2020 afgedaan en wij hebben toegezegd u begin 2024 te informeren over de afwikkeling van de lopende maatregelen.

Uw kenmerk

Inleiding

Wij kijken met tevredenheid terug op het EHDF. Er is een flink aantal maatregelen genomen met de bedoeling de negatieve effecten van de Corona-pandemie te verzachten. Tot nu toe zijn meer dan 1000 initiatieven/projecten afgerond of gestart en daarmee kun je zeggen dat het EHDF heeft geleid tot een behoorlijk aantal projecten en werkzaamheden in Noord-Holland. Er is ook sprake van een grote verscheidenheid omdat het EHDF zich richtte op het versterken van de maatschappelijke en culturele sector, de arbeidsmarkt en de verduurzaming van particuliere woningen, maatschappelijk vastgoed en bedrijventerreinen. Ter illustratie daarvan voegen wij de artikelen toe die de afgelopen jaren zijn gemaakt. Het geeft ook een mooi beeld van de gevarieerdheid van de projecten. Tevens treft u een infographic aan met een overzicht van de maatregelen en de daarvoor bestemde middelen. Daarnaast vindt u in de bijlage de bijgewerkte tabel van alle maatregelen (Afronding motie 42). In totaal is € 47 miljoen van de beschikbare € 100 miljoen ingezet. De resterende € 53 miljoen is bij het opheffen van het EHDF naar de algemene middelen gegaan.

Eindbeeld

Hieronder volgen de maatregelen die in de afgelopen periode nog in uitvoering waren of zijn gekomen. Het betreft een beschrijving van de maatregel en het wordt aangegeven als deze nog doorloopt in 2024. Mocht de maatregel doorlopen dan is deze bij de desbetreffende portefeuillehouder ondergebracht.

Postbus 3007

2001 DA Haarlem

Telefoon (023) 514 3143

Programma Versnelling woningverduurzaming

In februari 2023 is de subsidieregeling 'Energiebesparingsprogramma woningen Noord-Holland' opengesteld. Alle Noord-Hollandse

Houtplein 33

2012 DE Haarlem

www.noord-holland.nl

Kvk-nummer 34362354

Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

gemeenten hebben een aanvraag ingediend en inmiddels zijn alle subsidies verleend. Om voor deze subsidie in aanmerking te komen hebben gemeenten een meerjarig programma opgesteld waarmee zij particuliere woningeigenaren, Verenigingen van Eigenaren en kleinschalige private verhuurders ondersteunen om woningen en appartementen met lage energielabels te verduurzamen. Met het programma wordt tevens aandacht besteed aan inwoners met een laag inkomen voor wie het treffen van verduurzamingsmaatregelen minder toegankelijk is. Gemeenten combineren de provinciale subsidie met de Rijkssubsidies zoals die verstrekt worden vanuit het Nationale Isolatieprogramma (NIB) en de Investeringsubsidie Duurzame Energie (ISDE). Een vast onderdeel van het programma is dat gemeenten een energieloket gratis aan bewoners aanbiedt. Het energieloket is een onafhankelijke organisatie die in het belang van de woningeigenaar adviseert welke verduurzamingsmaatregelen het beste bij de woning passen.

Deze maatregel loopt de komende jaren door en valt in de portefeuille Energie.

Duurzaamheidslening

Het idee was om woningeigenaren te ontzorgen bij het financieren van verduurzamingsmaatregelen. Met provinciale middelen zou een fonds gecreëerd worden waaruit leningen verstrekt zouden worden.

Gaandeweg zijn vanuit het Rijk soortgelijke maatregelen van kracht, waardoor de provinciale duurzaamheidslening overbodig is geworden.

Contingentenaanpak

In juli 2023 heeft de provincie een subsidie verleend aan het project Versnellen Energietransitie Woningen in de provincie Noord-Holland. Bij dit project worden woningen met dezelfde kenmerken gezamenlijk verduurzaamd. Een groep woningen met dezelfde kenmerken wordt een contingent genoemd. Het aanpakken van een contingent woningen heeft een aantal voordelen. Het eerste voordeel is dat als men voor één woning heeft bepaald welke verduurzamingsmaatregelen het beste kunnen worden toegepast, men weet dat deze maatregelen ook toepasbaar zijn op de andere woningen binnen het contingent. Dat scheelt veel tijd en kosten voor het proces van het in beeld brengen van maatregelen. Een tweede voordeel is dat bij een voldoende groot contingent, de productiekosten dalen door standaardisatie en industrialisatie van de productie. Om woningen met dezelfde kenmerken te kunnen verzamelen wordt gebruik gemaakt van de contingentendatabase die door TNO is ontwikkeld. In deze database zijn alle woningen in Nederland opgenomen. Van deze woningen worden zoveel mogelijk kenmerken verzameld (zoals: bouwjaar, oriëntatie, woonoppervlakte type woning, etc.), zodat het mogelijk wordt om woningcontingenten samen te stellen. De subsidie wordt ingezet om de theorie van deze aanpak in de praktijk in Noord-Holland te testen.

Deze maatregel loopt de komende jaren door en valt in de portefeuille Energie.

Ontzorgingsprogramma Maatschappelijk vastgoed

Dit programma is erop gericht eigenaren van maatschappelijk vastgoed te helpen bij het verduurzamen van hun gebouwen. Dat wordt uitgevoerd door duurzaamheidscoaches en projectfacilitators die met een eigenaar in gesprek gaan om een verduurzamingsplan op te stellen. De volgende stap is dan om de maatregelen daadwerkelijk uit te voeren en daar zijn andere subsidieregelingen voor beschikbaar. In november

2023 zijn er 152 lopende trajecten. Hiervan hebben 110 eigenaren een intentieverklaring ondertekend, waarmee 197 gebouwen zijn gemoeid.

Wij hebben inmiddels bij het Rijk aanvullende middelen aangevraagd en gekregen. Daarmee hebben we de bestaande doelgroepen kunnen verbreden en uitbreiden. Lag voor deelname van gemeenten de grens eerst bij 25.000 inwoners, nu is dat verhoogd naar 50.000 inwoners. Culturele ANBI's hoeven niet langer meer zelf de eigenaar te zijn. Het criterium is nu dat de eigenaar gelieerd moet zijn aan de ANBI. Het programma Dorps- en buurthuizen is nu ook opengesteld voor andere gebouwen met een publieksfunctie. Toegevoegd zijn schoolbesturen (door het Rijk bekostigde scholen) in Primair en Voorgezet Onderwijs, Zorgaanbieders met uitzondering van algemene of academische ziekenhuizen en Religieuze of levensbeschouwelijke instellingen. Deze maatregel loopt de komende jaren door en valt in de portefeuille Energie.

Verduurzaming Dorpshuizen

De regeling voor de verduurzamingsmaatregelen voor Dorpshuizen sluit goed aan op het ontzorgingsprogramma. Inmiddels zijn er (eind november) 30 aanvragen waarvan er al 25 zijn toegekend. Deze maatregel loopt de komende jaren door en valt in de portefeuille Voorzieningen.

Verduurzaming culturele instellingen

De regeling Verduurzaming culturele instellingen is begin 2021 opengesteld en een keer verlengd in 2022. De regeling voorzag in een grote behoefte. In totaal zijn 30 subsidies verstrekt voor het verduurzamen van gebouwen van culturele instellingen. Het Ontzorgingsprogramma verduurzaming maatschappelijk vastgoed heeft bijgedragen aan het gebruik van deze regeling. Het subsidieplafond is bereikt in juni 2023. Nog regelmatig wordt gevraagd naar de regeling die inmiddels is gestopt.

Verduurzaming bedrijventerreinen

In maart 2023 is de subsidieregeling HIRB+ Duurzaamheid opnieuw opengesteld, waarbij de helft van de beschikbare 2 miljoen euro is gerealiseerd met middelen uit het EHDF. Met de regeling konden ondernemers of vastgoedeigenaren met een pand op een bedrijventerrein subsidie aanvragen voor het realiseren van duurzaamheidsmaatregelen gericht op energiebesparing en opwek van duurzame energie. In 2023 hebben ruim 90 ondernemers gebruik gemaakt van deze regeling.

Daarnaast is de opdracht aan het Ontwikkelingsbedrijf NHN en het Projectbureau Herstructurering Bedrijventerreinen voor het aanjagen van verduurzaming en de organisatiegraad op bedrijventerreinen in 2023 nogmaals verlengd.

Regeling SON

De Subsidieregeling Oplossingen Netcongestie (SON) is opengesteld geweest tot en met november 2023. Dat was de tweede keer en de dekking kwam niet langer uit het EHDF maar uit de reserve Energietransitie. Er zijn in totaal 19 subsidies verstrekt. Er zijn nog 25 subsidieaanvragen in behandeling. Van de 19 toegekende aanvragen betrof er één voor het doen van een haalbaarheidsonderzoek, de rest voor een bijdrage aan de daadwerkelijke realisatie van slimme netoplossingen achter de meter bij individuele bedrijven. Bij praktisch alle oplossingen maakte een batterij deel uit van de technische

oplossing. De subsidieaanvragen komen uit diverse sectoren, waaronder toerisme, winkelcentra, fabrieken, logistiek, kantoren etc. De aanvragen komen vanuit de gehele provincie en kennen een goede regionale spreiding.

CultuurHerstel

CultuurHerstel richt zich op coaching en begeleiding bij het ontwikkelen van nieuwe businessmodellen van culturele organisaties en loopt sinds juli 2021. Inmiddels zijn 47 adviestrajecten gestart of staan op het punt van starten, verspreid over heel Noord-Holland. Wij hebben vanuit de provincie meegewerkt bij het opzetten en uitwerken van deze maatregel die wordt uitgevoerd met ondersteuning van de gemeente Amsterdam en ook de komende jaren doorloopt.

Deze maatregel loopt door en valt in de portefeuille Cultuur en Sport.

Leenfaciliteit Culturele instellingen

Met de Noord-Hollandse Cultuurlening kunnen culturele en erfgoed organisaties onder gunstige voorwaarden lenen om te investeren in nieuwe producties, ontwikkeling, groei en innovatie. Er zijn tot nu toe 11 aanvragen gehonoreerd. Door de revolverendheid kunnen steeds nieuwe aanvragen worden gehonoreerd. Bij continuering van deze regeling wordt dit effect versterkt.

Deze maatregel is revolverend en loopt de komende jaren door. Het valt in de portefeuille Cultuur en Sport.

Impuls Innovatie en Samenwerking cultuur en erfgoed

Doel van de subsidies was om vernieuwing aan te jagen en samenwerking te bevorderen met andere domeinen zoals zorg of onderwijs. Er zijn in totaal 59 subsidies verstrekt. Deze regelingen zijn in twee tranches opengesteld geweest en het subsidieplafond is bereikt in september 2023.

Artis Aquarium

Op basis van uw motie M187-2022 Instandhouding en duurzaam herstel ARTIS-Aquarium is dekking (€ 2,7 miljoen) beschikbaar gesteld vanuit het Economisch Herstel- en Duurzaamheidsfonds voor een bijdrage aan de verduurzaming van Artis. Hiermee is de provinciale bijdrage verhoogd tot € 3 miljoen. Daarnaast hebben wij op basis van uw motie (M187) het Rijk bewogen haar rol te nemen bij de instandhouding van het Artis Aquarium. Dit heeft geresulteerd in een rijksbijdrage van €10 miljoen die ons via het provinciefonds zal bereiken. Hiermee is voor duurzaam herstel van het Artis Aquarium een bijdrage van €13 miljoen beschikbaar. Met dit bedrag kan de restauratie en verduurzaming van het Artis Aquarium worden voltooid. Wij stellen u voor M187-2022 (1909880) hiermee als afgedaan te beschouwen.

Afwikkeling van deze bijdrage aan Artis loopt door in 2024 en valt in de portefeuille Cultureel erfgoed.

Versterking maatschappelijke sector

39 gemeenten hebben een aanvraag ingediend, daarvan hebben 9 gemeenten een tweede aanvullende aanvraag ingediend. In totaal dus 48 aanvragen, waarvan er 42 zijn toegekend. Deze regeling wordt geëvalueerd en wij verwachten de eindevaluatie begin 2024 aan u te kunnen doen toekomen.

De afwikkeling van de regeling loopt nog door en valt in de portefeuille Voorzieningen.

Versterking arbeidsmarkt

Kort na de uitbraak van covid-19 was de verwachting dat de arbeidsmarkt met hoge werkloosheid te maken zou krijgen. Het tegendeel bleek aan de hand. In eerste aanleg hebben wij, in afwijking van ons reguliere arbeidsmarktbeleid, ingezet op beschikbaar stellen van middelen voor individuele trajecten voor behoud of zij-instroom van (nieuwe) vakmensen. Het aantal kandidaten hiervoor kwam beperkt op gang. In onze aanpak is de nadruk meer komen te liggen op het startklaar hebben van een optimale infrastructuur om straks bij economische tegenwind in de startblokken te staan om werkzoekenden naar de structurele tekorten in bouw en techniek te geleiden en op te leiden. Dit betekent meer samenwerking organiseren tussen partijen in het sociaal-economisch domein van een arbeidsmarktregio, het onderwijs en het bedrijfsleven. Vanuit ons reguliere arbeidsmarktbeleid lag aansluiting bij de provinciale campusstructuur hierin voor de hand. Samen met hen en de Technologiccoalitie Noord-Holland, waarin de verenigde technische branches, opleidingsfondsen en vakbonden zitten, is gewerkt aan zogenaamde Servicepunten Techniek (SPT), nieuwe opleidingen inclusief leer-werklocaties voor kwetsbare groepen en beroepen in de arbeidsmarkt en zijn maatregelen voor de aanpak van de (digitale) achterblijvers in het MKB ondersteund.

Servicepunten Techniek (matchen, begeleiden, ontwikkelen)

Vanaf begin 2021 is voor de ontwikkeling van nieuwe Servicepunten Techniek (SPT) en bovenregionale coördinatie subsidie verleend. In een SPT kunnen bedrijven in techniek en bouw hun vacatures aandragen, werkzoekenden kunnen zich er oriënteren op werken in de techniek, er vindt matching plaats tussen vacature en kandidaat en er wordt zo nodig extra opleiding voor ontbrekende skills georganiseerd. Elke arbeidsmarktregio in Noord-Holland kent daarmee nu een SPT, zo dicht mogelijk bij de bestaande infrastructuur van techniekcampussen. Nieuw zijn: SPT-Techport, SPT-Techlands en RPA-Noord-Holland-SPT. Groot Amsterdam en Gooi en Vecht kende al voorgangers.

Alle SPT's hebben ook vouchermiddelen aangevraagd. Deze middelen kunnen zij in zetten op die individuele trajecten voor oriëntatie-, matchen, begeleiden en opleiden in de techniek van werkenden en zij-instromers. Tot nu toe zijn ruim 250 kandidaten gematcht met een technisch bedrijf en zo nodig in opleiding. Voor deze kandidaten is ook begeleiding toegekend. De hoeveelheid potentiële kandidaten die bereikt zijn, is aanzienlijk groter omdat het oriënteren lang niet altijd leidt tot werken en ontwikkelen in de techniek. De inschatting is dat tot eind 2024 er nog eens 250 kandidaten bij een bedrijf geplaatst gaan worden. Gemiddeld komt het matchen van een kandidaat aan een vacature nu uit op ongeveer €2.200.

Na 2024 is de idee dat de aangejaagde SPT-infrastructuur zijn definitieve inbedding krijgt in de provinciale campusstructuur, danwel in de Regionale Werkcentra (RWC), die elke arbeidsmarktregio in ontwikkeling heeft. Haalbaarheid hiervan is mede afhankelijk van het rijksbeleid rond die RWC's en het draagvlak bij bedrijven, verenigd in de Technologiccoalitie Noord-Holland.

Deze maatregel loopt door in 2024 en verder en valt binnen de portefeuille Arbeidsmarkt en Onderwijs.

Het zij-instroom programma Duurzaamheid van onze eigen organisatie, loopt door in 2024.

Deze maatregel valt binnen de portefeuille Verkeer en Vervoer. Er zijn in 2023 15 deelnemers gestart.

Kwetsbaar MKB

Specifiek gericht op kleiner MKB dat achterblijft in digitalisering hebben wij investeringen mogelijk willen maken in de vernieuwing en digitalisering van bedrijfsvoering en productie (processen). Voor hen is er door de campusorganisatie SmartMakersAcademy (SMA) een MKB-route leren en innoveren opgezet. In 2021 is hiervoor subsidie verstrekt aan de SMA. Inmiddels zijn meer dan 500 MKB-bedrijven benaderd en hebben meer dan 1000 medewerkers een ontwikkelroute gevolgd. Ook is een pilot gestart om de digitale werkplaatsen, waarin HBO en MBO studenten bedrijven ondersteunen in hun eerste digitale stappen, door te ontwikkelen tot een circulaire werkplaats voor heel Noord-Holland. In 2022-2023 is cofinanciering geleverd voor een werkplaatspilot met de gemeente Amsterdam en Hogeschool van Amsterdam. Doel is 650 ondernemers helpen met meer dan 1000 studenten. Voor de studie jaren 2024-2025 en verder staat een subsidieaanvraag klaar voor de verduurzaming van de werkplaats. Deze maatregel valt in de portefeuille Arbeidsmarkt en Onderwijs.

Kwetsbare groepen, beroepen en leer-werklocaties.

Covid-19 heeft opnieuw laten zien dat bepaalde groepen en beroepen extra kwetsbaar zijn op de arbeidsmarkt tijdens crises. Vanuit die overwegingen vinden investeringen plaats in het verduurzamen van leerwerklocaties ten behoeve van technische en circulaire opleidingen en een provinciaal dekkende restauratie-opleiding.

Er is cofinanciering verleend voor onderwijsvernieuwing van entreeopleidingen door alle ROC's boven het Noordzeekanaal. Aanvullend is een pilotopdracht verleend aan het Regionaal Platform Arbeidsmarkt NHN voor regionale planontwikkeling om duurzaam leerwerklocaties te ontwikkelen binnen een bredere regionale inclusie-aanpak. TechCourt West-Friesland is een resultaat van deze pilot, waar onder andere statushouders zijn gestart aan verkort leren voor werken in de (installatie)techniek. We hebben voor 2024 cofinanciering klaar staan om de opbrengsten van deze pilot te verduurzamen. Als onderdeel van de Regiodeal ZaanIJ 2.0, zijn ook specifieke middelen opgenomen voor de ontwikkeling van een duurzame leerwerklocatie in de wijk Poelenburg/Peldersveld in Zaandam en met aansluiting op de genoemde entree-opleiding.

Vanuit de campusorganisatie Techlands in de Zaanstreek is, samen met alle ROC's en het ROP, voor geheel Noord-Holland een gezamenlijk restauratieopleidingsplan ontwikkeld, er is in schooljaar 2022-2023 een start gemaakt met een 20-tal studenten. Een subsidieaanvraag voor doorontwikkeling van de opleiding is in behandeling. Deze maatregelen volgen wij vanuit de portefeuille Arbeidsmarkt en Onderwijs.

Cofinanciering Europese en nationale programma's arbeidsmarkt en onderwijs.

Met de Kaderbrief 2023 is besloten om vanuit de 2e tranche van het EHDF €3 miljoen beschikbaar te stellen voor cofinanciering in grote Europese en/of nationale programma's, als JustTransitionFund (JTF) en Nationaal GroeiFonds (NGF). Deze programma's moeten zich dan wel richten op een effectieve infrastructuur voor voldoende en kwalitatief goed opgeleide vakmensen ten behoeve van de klimaatopgave. Voor het JTF heeft campusorganisatie Techport voor ons een centrale rol in het bereiken van synergie, ontwikkeling en leervermogen rond die technische arbeidsmarkt- en onderwijsactiviteiten, waarmee de IJmondregio haar beroepsbevolking en bedrijvigheid in haven- en maakindustrie ketens wil helpen verduurzamen. De plannen in ontwikkeling staan op de lijst Subsidies Buiten Uitvoeringsverordening in de begroting 2024.

Het NGF heeft eind 2023 positief beschikt op 2 andere plannen tot bredere samenwerking op maatschappelijke thema's van techniekcampussen en -partijen in overig Noord-Holland. De thema's zijn duurzame bebouwde omgeving & mobiliteit, en verduurzamen Agri-ketens. De plannen sturen ook aan op onderlinge uitwisseling en duurzame samenwerking en halen en delen hun kennis ook met Techport. Wij hebben ons gecommitteerd aan € 1 miljoen cofinanciering vanuit het EHDF. De projecten samen hebben een omvang van bijna € 40 miljoen en lopen tot 2028. Ambitie is het verdubbelen van het aantal MKB'ers dat al met onze regionale campusstructuur wordt bediend en met de gehele triple helix samen werken aan vergroten en verbreden van instroom van studenten in technische en technologische opleidingen.

Vanuit de portefeuille Arbeidsmarkt en onderwijs nemen wij als partner deel in deze projecten.

Financiën.

Zoals eerder vermeld is over de gehele looptijd in totaal € 47 miljoen vanuit het EHDF vastgelegd voor de uitvoering van alle maatregelen. Dat is het maximum bedrag dat vanuit het EHDF onttrokken wordt. Daarvan zal naar verwachting eind 2023 € 37,5 miljoen zijn uitgeven en/of verplicht. Daarbij zal nog bijna €8,8 miljoen worden onttrokken voor de doorlopende regelingen EHDF, zoals u kunt zien in onderstaande tabel:

Doorlopende regelingen	Te ontvangen van het Rijk	Ontrokken uit Algemene middelen EHDF (in EBW 2024)	Doorlopende middelen & geld dat terug vloeit uit Reserve EHDF
Artis	10.000.000	12.700.000	-2.700.000
Regiodeal Wadden		-582.000	-582.000
Regiodeal ZaanIJ		-250.000	-250.000
LSBU - Maatregelen Arbeidsmarkt		-4.372.000	-4.372.000
UVR Dorpshuizen		-500.000	-500.000
Onderzoekskosten HIRB+ Verduurzaming		-75.000	-75.000
Verduurzaming sportbedrijven		-134.000	-134.000
Overheveling Subsidies		-150.000	-150.000
Totaal	10.000.000	18.763.000	-8.763.000
Totaal doorlopende regelingen gedekt uit EHDF			-8.763.000

De definitieve cijfers maken deel uit van de reguliere begroting- en verantwoordingscyclus en zijn daarin terug te vinden. Er zullen naar verwachting ook in het komende jaar middelen vrijvallen omdat ze uiteindelijk toch niet worden besteed of terugkomen als toegekende subsidies die niet geheel zijn besteed. Deze middelen vallen automatisch terug naar de algemene reserve.

Tot slot.

Corona heeft de afgelopen periode niet voor nieuwe verrassingen gezorgd waardoor aanvullende maatregelen vanuit het EHDF niet nodig waren. Inmiddels heeft u te kennen gegeven M 2020-42 als afgedaan te

beschouwen. Deze brief heeft u voor het laatst een gebundeld overzicht gegeven van de voortgang en afronding van het EHDF. Wij zullen er voor zorgdragen dat de in gang gezette maatregelen worden voortgezet en afgehandeld.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris
M.J.H. van Kuijk

voorzitter
A.Th.H. van Dijk

1 bijlage(n)

Tabel Afronding Motie 42